

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy há helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám háza a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBBI CÍKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Pécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Moese Publicistische Bureau Budapestben Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Alfr. hirdetések felvételi irod. Budapest szerviztér 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józseftr 10. sz. 1. emelet

Nyitási cikkeket
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy hó	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A rendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolc egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1876. aug. 1.

(B—1. Annak, hogy a népek oly nehezen keesek renddel párosult szabadsághoz jut, vagy ha ahoz nagy ügyvel bajjal sok énz- és véraldozat utján hozzájutnak, ránk képesek azt megörökíteni, oka az, met az absolutismus és az anarchia hibeink rendszerint sikerül egy vagy más iránytn fanatisálni a népet, s az így félrevertett nép összezavarva p. o. a vallás és nmzetiségi kérdéseket a polgári szabadság brdésével, midőn amazok által magát fanazáltatni engedi, tudtán kívül is, az abso tismus, reactio, vagy a demagogia dilalát segíti előre.

Nem só, de mindenesetre tanulságos példa re a folyamatban levő keleti háboru, meret korántsem a népek szabadság-érzete egy arra való törekvése idézett elő, hanem a hatalom és területi terjeszkedés vágya főleg pedig a panslavisticus törekvések.

Ha a török uralom ellen fellázadt népek csakarra törekednek, hogy szabadelvű polári intézményeket biztosítsanak magoknak, ezen törekvésükben bizonyosan több támogatásra találának, mint most, a miön mindenki kénytelen belátni,

miszerint ha a szerencse a felkelőknek kedvezne, annak nem az alkotmányos szabadság, hanem az absolutismus, reactio s esetleg az anarchia venné hasznát.

Nem tudjuk elképzelni, hogy valamely orosz protectoratus alatt alakulandó kisebb vagy nagyobb állam, polgárainak képes volna oly szabadelvű intézményeket biztosítani, mint a milyeneket a török uralom ellen fellázadt országocskáknak még ma is biztosítani lehetne a török uralom alatt.

Roszul értelmezik a vallásszabadságot azok, kik csak a keresztény vallásra kívánják azt alkalmazni s ennél fogva a török uralom alatt élő keresztényekre nézve meg lehet követelni, hogy a polgári jogok élvezetében egyenlők legyenek a török birodalom egész területén a mohamedánokkal, de ebből korántsem következtethető az európai török birodalom feldarabolásának szükségessége.

Az sem képzelhető, hogy a renddel párosult alkotmányos szabadság érdekében lenne a Miletics-féle zavargók uralomra jutása.

Mindezeket összevéve nem esoda tehát, ha az európai többség rokonszenvét nem bírják a török uralom ellen küzdő felkelők, mert küzdelmüket nem az alkotmányos szabadság érdekében folytatják s mert oly tüzet élesztettek fel, mely egész Európát s különösen hazánkat vészszel fenyegeti.

Tobben azt jósolták, hogy a török elég erős hamar leverni a lázadást s mi is hisszük, hogy ez hamarabb megtörténhetett volna, ha egyfelől a törököket a diplomácia nem akadályozta volna az actioban, másfelől a felkelők sehonnán sem nyertek volna sem erkölcsi, sem anyagi támogatást.

Nem mernők megjósolni, még meddig fog eltartani a keleti küzdelem, még azon esetben is, ha bona fide fentartatik a neutralitás minden oldalról s igen tartunk attól, hogy ha a csatatérén ura is marad a török a helyzetnek, még sok oly lépések fognak tétetni a diplomácia terén, melyek könnyen megzavarhatják Európa békéjét.

Azonban Anglia közelebbi fellépése s azon körülmény, miszerint Poroszország is kezdi belátni, hogy egy déli szláv birodalom létrejötte Németország érdekeinek sem kedvező és ha valóság az oroszországi újabb eseményekről szóló hír, azon reményt nyújtják, hogy az orosz diplomácia is kénytelen lesz legalább eg időre fel-

Elég az hozzá, az én jegyesem sirt. könnyeket hullatott ezért, de én arról mit sem tudtam s csak a menyegző után vallotta be azt nekem.

— Ez egyén épen én voltam — mondá nóm — és megvallom, hogy inkább darabokra vágattam volna magamat, semhogy bevalljam, hogy féltékeny vagyok.

— És ugyan miért, mond d csak?

— Mert . . . mert a féltékenység oly valami, a mi kételyeket támaszt bennünk az iránt, kit szeretünk. Ha bizonyosak volnánk abban, hogy megcsal, akkor kigyógyulnánk szerelmünkől, de épen, hogy nem vagyunk bizonyosak benne, félünk őt megsérteni, gyanunk bevallása által magunkat megalázni előtte.

— Ez igen jól volt megmagyarázva, kedves feleségem! és aztán az ember annál jobban szenved, mentől inkább rejtegeti baját, nemde?

— Az ember nagyon szenved és igen nagy lelkierőre van szüksége ilyenkor.

Te azt hiszed Miette-ben meg van a megkívántató lelkierő?

— Meg s a szenvedésből is kijutott neki, annyival inkább, hogy valaki igen megsértette büszkeségét.

— És ki volt az?

— En is ezt kérdeztem magamban.

— Talán épen én?

— Az nem lehet!

— De igen! úgy történt. Kíméletlen voltam hozzá, a szegény gyermekhez, mivel azt látszék hinni, hogy Henrik Párisban keres magának alkalmazást, nem jön haza. Megvallom, én is félttem ettől és ezért kedvetlen vol-

hagyni panslavisticus tervével s ettől függ minden nyugalomunkra nézve.

— A hadgyakorlatokra nézve pár nap előtt több hír azt mondta, hogy az idén nagy részben elmaradnak s ezáltal a déli határokon történt csapat-összpontosítások költségével könnyebben lehet boldogulni. Azonban megtartják a hadgyakorlatokat s augusztus végéig Kassá és Gyula mellett is nagy tábor gyűl össze. Kassán egy gyalog dandár és négy század lovasság, továbbá egy dandár honvédség száll táborba. Gyulán lovassági tábor lesz s három huszár ezredet összpontosítanak. Hirszerint a király is jelen lesz mind a két helyen, a gyakorlatok utolsó napjaiban. Wencheim kastélyban rendeznek lakást 6 felségének. József főherczeg és Szende honvédelmi minister mindenesetre jelen lesz Kassán is, Gyulán is.

— A perrendtartás revisiójával foglalkoznak az igazságügyminisiterumban. A törvényjavaslat már elkészült s egyike lesz azoknak, melyek mindjárt a képviselőház összehúlésekor előterjesztetnek. A revisiót főleg a béke-bírósrágról szóló törvényjavaslat teszi szükségesé; ezzel akarják öszhangzásba hozni.

— A cseh és morva pártvezérek kibékülési értekezletet tartottak gr. Harrach János hradeki kastélyában. Ott voltak a többi között: dr. Rieger mint indítványozó, továbbá dr. Prazak, gróf Belcredi Egbert stb. Az értekezlet eredménye az lett, hogy a morvák továbbra is szabad kezét nyertek a reichsrath-választások kérdésében s képviselőik bemehetnek a reichsrathba. A többiekben azért egyetértőleg fognak eszentul eljárni.

A háboru.

Julius 30-ára volt kitűzve a nagy török hadi actio megkezdése Veliki-Izvor felől, hová Abdul Kerim pasa, a török generalissimus meg is érkezett Holnap, holnapután már hírt veendjük az actio eredményének. Hogy pedig okvetlenül meg kell már kezdeni a nagyobb elhatározó hadműveleteket, azt a törökök igen jól érzik és tudják. Eddig csak jelentéktelenekek mondható apróbb csatározások voltak s habár a törökök már napok előtt megkezdtek a támadó fellépést s a szerbek a támadókból védekezők lettek, mind csak bevezetés volt. Törökország érzi és tudja, hogy csak döntő, nagyobb szabású és hozzá nyert csaták után lehet kilátása békére. Ezt már a hatalmak is

tam. A szegény Emiliának kellett ezért szenvedni. Magam sem tudom már, minő szavakat ejtettem ki előtte, de egészen leveretve távozott s mivel azóta soha sem láttam, azt gondolom, neheztel kissé reám; de én biztosítalak, hogy azért nem haragszom reá s úgy szeretem épen mint azelőtt.

— Meg is mondd ezt neki?

— Azonnal. Azt mondtad, hogy itt van, hol találom fel?

— A konyhában, Henrikkel együtt.

— Henrik a konyhában? Ez már aztán ujság! Ő ki oly kényeskedő, urias.

— Azt állítja, hogy semmi sem lehet választékosabb egy szép fiatal leánynál, kit a háztartás gondjai vesznek igénybe és semmi sem tiszteletreméltóbb egy oly családfőnél, mint te, midőn övei jólétéről gondoskodik.

— Ez annyit tesz, mint hogy mennem kellene már s ebéd után látnom?

— Nem, csak annyit tesz, hogy Emilia magára vállalta annak elrendezését és Henrik őt szemlélve, elragadtatva mondja magában, hogy azon nő, kit szeretni fog, hasznos, komoly, önfeledő és szeretetreméltó lesz, épen mint kedves anyja.

— Chantebel ur, neked valóságos aranyos szád van. A paradicsomi kigyó bizonyosan épen így sziszegett, miként te. Azt teszes velem, a mit épen akarsz s aztán még azt állítod, hogy én vagyok az urnő házádnál.

— Igen is, te vagy az urnő, mert ha te visszautasítod Miettét, Henriknek is, nekem is le kell róla mondanunk.

E perczben Henrik felénk közeledett, jelenteni, hogy az ebéd kész, s szememből olvasva ki gondolatomat, szívélyesen megölelé anyját s azt sugta fülébe:

értésére adták, melyek addig téltlen szemléltél lesznek a harcztérnek. Törökország eddig nagyobb erélyvel azért nem lépett és léphetett föl, mert messze földről kelle csapatokat a harcztérre dobni s erre idő kellett. Mindamellett csak helyeselni lehet, hogy a harcztér tekintetei miatt a portán nem tévesztik szem elől a politikai tekinteteket s a kevés időt, a mit a harci készülődések még meghagynak, a török államférfiak alkotmánytervek tárgyalására és előkészítésére fordítják. Ezáltal csak nyerhet Törökország Európa szemében s a lázadók eshetőleges panaszaí alól is ki van véve az alap. A török alkotmánytervezetek szelölőtetése, megbeszélése, az azokkal való foglalkozás politikának is, taktikának is jó. Némi nehézségekre van azonban kilátása reformok tekintetében az új szultán trónralépése által, kit az eddigi tudósítások nem tüntetnek föl egyhangulag reformbaráttnak.

Kalafatból sürgönyzik Julius 29-ikéről, hogy Abdul-Kerim pasa Izvorba tegnap megérkezett s ma kezdi meg a döntő műveleteket. Az izvori táborba öt ágyú és 3000 fegyver szállított, melyeket a törökök mult kedden a zajtsári csatában a szerbektől elfoglaltak. Bregovonál tegnap egész nap heves csata folyt. Viddinből Izvorba tegnapelőtt és tegnap 2530 konstantinápolyi önkéntes és 1800 egyiptomi katona érkezett meg, úgy, hogy jelenleg Izvornál az Adliénál összpontosított haderővel együtt összesen 20.000 főből álló hadsereg áll; e hadseregbe osztott be az Emir pasa által szervezett kereszténylegio, melynek zöld zászlaján a főlhold és mellette a kereszt látható. Az izvori magaslatokról Zajcsár ellen az ágyutűz tegnap délután kezdetett meg.

Abdul-Kerim pasa, mint korábban érkezett jelentésekből kiderül, addig nem akarta a döntő hadműveleteket megkezdeni, míg seregét az utban volt csapatokkal annyira ki nem egészítette, hogy sikerrel szembe szállhasson a szerbekkel a csatatér minden pontján.

A 24-én Sofiában tartott haditanács azt határozta, hogy a hadműveletek addig nem kezdetnek meg, míg a Sofiánál összpontosított sereg 40,000 főre nem lesz kiegészítve. A mint a sereg annyira kiegészítették, az a szerb határookra vonul s az előnyomulás a keleti határokon megtörténik.

Abdul-Kerim pasát egyébként Fabius Cunctatornak tartják. Erre mutat egész külseje is. Ámbár csak 60 éves, sokkal idősebbnek néz ki. Testalkata közép magasságú, kissé kövéres, de izmos és erős. Fejét feztakarja, mely egészen elföldi haját, szakála egés-

— Kedves mama, ebéd után egy titkot fogok veled közölni.

— Mondd el inkább azonnal, szolt nóm elrészkenyvedre, az ebéd várhat még. Ám lása a szakácsné mit csinál, de mindent tudni akarok most!

— Tehát kedves anyám, két szóval elmondhatom! szeretem Emiliát, mindig is szerettem őt, hanem nem akartam a te beleegyezésed nélkül megmondani azt neki.

Az én kedves, jószívű nóm nem szolt semmit, csak egyenest a konyhába sietett, hol Miette épen akkor mosta s törülgette csinos ujjaskáit.

Két vállára tette kezeit, azután átölelte nyakát s anyai szeretet kifejezésével csókolta meg őt több ízben.

Miette könyvelt szemekkel s bájos mosoly közben viszonzotta csókját.

— Itt másnemű magyarázatokra nincs többé szükség, szoltam, ez a legrövidebb.

— Valóban Henrik is csak megölelte anyját s köszönetet mondva jószágáért, mindnyáján asztalhoz siettünk.

Az ebéd oly jó és kitűnő volt, hogy a kezdetben érzett nagy feszesség dacára senki sem tudott ellentállni amaz állati ösztentartás ösztönének — hogy úgy szóljak — mely oly emberek benső vonzalmán alapszik, kik fáradságos küzdelmek s az abból származó előnyök elérése után találkoznak s törőnek össze egymással.

En nem szeretek sokat és hosszasan enni, de szeretem, hogy asztalom kitűnő étkekkel s némi választékosaggal legyen ellátva.

Gondolataink, képességeink, lelki és erkölcsi hajlamaink, sokban függnek a rendesen

szen fehér; bajusza és nagy szemöldöke azonban még meglehetősen barnák. Arcvonásain fásultság ül, mit még feltűnőbbé tesz az, hogy szemait rendesen lezárja s néha másodperczekig zárt szemekkel beszél. Beszédmodora lassu, vontatott; hangja tomp. Remegő kezében folyton ott van a csibuk. Rendesen hosszú kék kabátot, fehér nadrágot és magas esztergályt hord. Kezeide meglátszik, hogy nem szokták meg a keztyűt.

A törökök igen dícsérik katonai képességeit s különösen kiemelik nemes jellemét. Kedvenc olvasmányát német politikai és katonai szaklapok képezik.

Abdul Kerim viszi a főparancsnokságot valamennyi török hadtest fölött; az egyes hadtest parancsnokoknak azonban meglehetősen szabad tért szokott engedni működésükre. A hadművelési tervakat az egyes hadtesteknél készíttik, közlik a főparancsnokkal távirati uton, ki azokat, leggyakrabban módosítva, helybenhagyja.

Igen dícsérik a nisi hadseregél működő Nedsib pasát, ki Brüsszelben végző tanulmányait s a mult évben Hercegovinában mint dandárnok igen kitűntette magát.

Klapka Györgyöt, mint Konstantinápolyból jelentik, a nagyvezír azzal bízza meg, hogy Viddintől Novi-Bazaron át Zwornikig tekintse meg a török hadállásokat s kimerítő jelentést tegyen a hadjárat esélyeiről. Klapka állítólag szombatn indult el utjára.

A montenegróiak legutóbbi hirdett diadalra, úgy látszik, épen nem érdemelték meg azt a nagy hű-hót, melyet azzal Nikita fejedelem csapott. E győzelmet a montenegróiak Vrbicánál aratták volna és pedig ugyanazon montenegróiak, kiket Mukhtar pasa csak néhány nap előtt oly becsületesen elvert, s kik ennek következtében egész Koritóg szaladtak.

Hogy miféle Osman pasát fogtak el a montenegróiak, arról Nikita sürgönye, melyet nejehez intézett, nem ad felvilágosítást. Más oldalról azt jelentik, hogy ilyen nevű pasa Mukhtar hadosztályában nem is létezik. Pedig hogy ezen hadosztály előrsével vitta Nikita a csatát, az kétségtelen. Egyébként Nikita sürgönyének végén maga azt mondja, hogy a „csata nincs befejezve” Csodálatos, hogy Nikita azóta nem adott hírt ennek az akkor még befejezetlen csatának a végéről.

A montenegrói csapatokról különben igen érdekes dolgokat beszélnek. Névleg Nikita a „hadsereg” főparancsnoka és Rado-

magunkhoz vett táplálék finomabb, vagy durvább voltától.

Nóm, ki még nálamnál is kényesebb izlésű volt, ma egész nyaláknak mutatta magát, mindenből jól evett s leginkább azért, hogy, a mint ezt észrevettem, Emiliát dícsérhesse s többször ismétlje neki, hogy meghajlik konyha-művészete előtt.

Mivel én nagyon szeretem mások jellemét tanulmányozni, és mert minden apró körülmény feltűnik előttem, észrevettem, hogy Nives kisasszony csupa crémével, gyümölcs-csel és csemegével él, míg Nives Alix grófné soványasága s törékeny testalkata mellett oly nagy étvágygyal él, mint a fősvények szoktak, ha nem maguk pénze árán ebédelnek. Az izmos Jakab mindent vig kedvvel költött el, mit eleibe adtak s őszinte öröm sugarzótt arcán; hanem az a falánk ember szük állásu szájával, csinos vékony, de felül igen lelapított orrával azt a hatást tette reám, mit a kerdőző állatok, melyek gondoskodnak, hogy táskájukba későbbre is tegyenek el eledelt. Az ember hiányosság nem szép dolog s annak leírása roszul esik, kellemetlen érzést kelt fel, mert az ember nem állhatja meg, hogy komoly oldalát is fel ne vegye, de ha az ember kiszabadul néha az igen komoly gondolatok hálózatából, meg van engedve akkor az élet neveléséges oldalait is észrevenni s titkon kissé mulatni is feleltök, miként én tettem most, egyre rakva az étkeket Nives grófné tányérára, ki jobb felől ült mellettem s kivel mindnyáján a legnagyobb előzékenységgel s szívesen látott vendég gyanánt bántunk. A Ninie székét melléje helyezték volt, de egész vonatkozással hangjában Nives kisasszony mellé küldte leányát.

(Folyt. köv.)

nitz Stanko a tábornok főnöke. Azt azonban épen nem tudni, hogy voltaképen ki vezényel tényleg. Sokszor úgy látszik, mintha nem is volna parancsnok. Rendről és fegyelméről szó sincs. A mult hetén a fejedelem megparancsolá, hogy a betegeskedők térjenek haza. Volt vagy 120 „maród.” De egy sem ment haza. Nem annyira azért, mert egy „nemes és nagy eszméért” akarnak küzdeni, hanem mert ez a legjobb alkalom a rablásra, s ebben most igen bő módjuk van a montenegróiaknak, úgy, hogy a keresetnek e nemét még a „maród” montenegrói sem akarja elszalasztani.

A montenegróiak közé valahogy egy volt osztrák tiszt is elvetődött. Egy fél lovasezred parancsnokságát bízták rá. Midőn azonban kiállt eléjük, és vezényelni akart, a montenegróiak ez ellen tiltakoztak, mondván, hogy nekik ugyan senki nem parancsol. Ennek az lett következménye, hogy ő volt osztrák tiszt, kit Radonitsnak hívnak, visszatért Cattaroba.

A montenegrói tábornok a főnökből, egy írnból és egy kiáltóból áll. A parancsokat nem igen szokták írni. Az írnbok csak a győzelmi hírek fogalmazására való. A kiáltó a tábor közepére szokott állani s ott elkiáltja magát, hogy ekkor meg ekkor lesz a kivonulás, vagy menet közben a pihenés. A fejedelem „serege” mindössze 3 kis hegyi ágyúval rendelkezik.

— Az orosz határról írják az „Aug. All. Ztg.”-nak, hogy az orosz csapatok az ország belsejéből egyre küldetnek az osztrák határ felé s nagy mértékben foly a fegyverkezés. — Oroszország politikai köréinek hangulatát pedig így adja elő a nevezett lap levelezője: itt kívánják ugyan a kooperációt Ausztriával, de nem hisznek annak lehetőségében, nevezetesen Magyarország miatt, mely iránt nemcsak bizalmatlansággal viseltetnek, de a törökök melletti nyílt pártfogolással vádolnak. Jól tudja Péterváron, hogy Andrássy nem támogatja azon cselekedeteket, melyeket az orosz fővárosban maguk elé tűztek s hogy Andrássy mint magyar, ami multját illeti, nagy önmegtadánasságot tanusított a gyűléses eljárásnak vannak határai. Ezt tőle nem veszik rossz néven, mert eddigi magatartása Oroszország iránt is lovagias volt. Mindazáltal meg vannak arról győződve, hogy Andrássy magán hivatalban maradása „eddig és ne tovább”-at jelent az osztrák-orosz keleti politikában. Ma inkább szeretnék őt más diplomata, pl. Chotek gróf, vagy Langenau tábornok által helyettesítve látni, ha nem tudnák azt, hogy mily becses tulajdonitnak Berlinben Andrássy hivatalban maradásának — és a míg lehet, nem szeretnék alkalmat adni, hogy Németország elhagyja mostani magatartását; melyet azonban

Romániai magyarok levelezése.

(Folytatás.)
IX.

Nagyvárad néhai Somogyi Dániel levele 1862. aug. 25. N.-Váradról Bukarestbe.

Igen tisztelt T. ur!

Bocsánatot kérek, hogy kéréssel olyan sokat terhelem, de miután Józának mostani levele folytán nem onkélkül, attól kell tartanom, hogy mostani, úgy látszik jövedelmező állását, kedves neje állapotáról való tudósítással folytán, a dolgot talán kellőleg meg nem fontolva, könnyen felmondhatná, nehogy elhamarkodás következtében olyas valami szerencsétlenség érjen mindkettőnköt: igen szíves bizalommal kérem ezen neki szülő leveletemet, a lehető legrövidebb uton legyen szíves neki kézbesíteni. Szíves kérésem mellett tisztelettel maradván aláíratom szolgálja Somogyi Dániel. U. i. Kedves leányom sorsáról semmi kedvezőbbet nem írhatok.

X.

Somogyi Dániel levele 1862. okt. 6. N.-Váradról Bukarestbe.

Igen tisztelt T. ur!

Vérző szívvel vagyok kénytelen tudósítani arról, hogy mit közelebb a mult hó 17-én kelt soraimban mint okvetetlen bekövetkező csapást emlitettem, ily gyorsan megérkezett. Egyetlen szeretett kedves leányom, ki oly számos évek lefolyása, áldott emlékü jó anyja halála óta egyedüli örömem s gyönyörűségem vala, nincs többé! A közel mult hó 20-án éjjeli 2 órakor csendesen egy jobb létre szenderült, mit valaha legkevésbé hihettem megtörténhetőknek, most néhai kedves anyja hamvai mellett alussza örök álmát. Nyugodjanak mindkettőnek áldott porai békében! Mostan tehát méltán elmondhatom a szentírás szavaival: „Olyan vagyok, mint a megszárdott szőlő”, egy magam maradván fel utolsónak e siralom völgyében s nincs többé senki, a ki csak egy könyecskepet ejtsen majdán síromra. De nem zúgolódok megnyugszom az ur bölcs rendeletén és ezt mondom Jób patriarchával: „Az ur adta, az ur vette őt el is, legyen áld-

reg!” megszűntek egy igazi szövetséges magatartásának tekinteni.

Franciaországgal azonban mind bensőbb viszonyra törekednek, bár mily sajátosságoknak tűnjék is fel az orosz-francia kooperáció még csak a messze jövőben tán lehető eventualitásának gondolata. Windischgrätz herceg tábornok Péterváron van s a csár által fogadtatott, a mi megmagyarázható abból, hogy e hercegi családot nagyon kedvelik az orosz udvarnál.

Legújabb.

Ragusa, július 30. A montenegrói fejedelem újabb távirát Vrbcizából ezeket jelentti: Muktar pasa serege teljesen megsemmisített, a 16 zászlójából csak négy tudott nagy nehezen futás által menekülni, Osman pasán kívül elfogtunk 300 nizamot, őt ágyút; kezünkbe került számos fegyver, lőszer, zászló és a hadi lofogó. A mi veszteségeink aránylag csekélyek. Az első sorokban harczoltak a fejedelem legközelebbi rokonai, köztük Petrovich Fülöp, ki súlyosan megsebesült. Hadseregünkben nagy lelkesedés uralkodik.

Mitrovicz, július 30. Azon hír, hogy Bjelina legközelebb be fog vétetni, merő koholmány. A szerbek a Drina balpartján állanak ugyan, de Bjelinától messzire vannak. Alimpics állítólag két ütegre vár, hogy erélyesen előnyomulhasson.

Slano, július 30. (Szláv forrás.) Nikita fejedelem azon veszélyben forgott, hogy Vrbcizánál Bilek és Metochia felől két táz közé kerül. Tegnapi Mukhtar seregének egy része megtámadta Nikitát, de nagy veszteségekkel visszaverett. Sok foglyot ejtett, köztük egy Osman pasa nevű törzstisztet Nikita fejedelem egyelőre Vrbcizában maradt.

Slano, július 30. (Szláv forrás.) Peko Pavlovics, ki a Kanjovo és Neum közt levő török katonaságot részben megsemmisítette, részben osztrák területre szorította, most elindult egyesülni Nikitával, ki Nevesinje felé nyomul. A montenegróiak kezei közé került foglyokat ki fogják szolgáltatni Ausztriának.

Widdin, július 30. Az ideérkező hírek megbízhatlanok ugyan, de kétségtelen, hogy Osman Nuri pasa tegnap nagyobb győzelmet vívott ki Lesjanin felett, miután a szerb sereg megragadta az offenzívát; részletes hírek még nem érkeztek. Kerim pasa csakugyan Zajecsről elő jött. A csorkezesz felett a rendes katonaság szigorú felügyeletet visz és arra kényszeríti őket, hogy közvetlenül vegyenek részt a csatákban, a mit eddig nem tettek.

Belgrád, július 29. (Szerb forrásból.) Lesjanin tegnap erőteljes támadást intézett a veliki-izvori török sáncok ellen. Őt századnyi török lovasok, kantárikaik fogaik közé kapva, jobb kezükben karddal, balkezükből pisztolyal ritka vitészséggel vágattak a támadó szerbek

dott így is szent neve érette. „Habár Oroszhegyi, mint kedves vőm az, kit ezen csapás kivülem legközelebbi érdekelyén, őt kell vala erről legelőbb értesítenem, de miután a mult hó 17-ki levelem már maga elég sok leverő hirt foglalt magában s ezen idő után a betegség szomorú bevégzése oly hirtelen következett, nem tartottam azt tanácsosnak egyik rossz hír után oly hirtelen vele közölni, félén az újabb következhető rosztól s ez okon halasztottam e mai napig, így reménylve azt, hogy a közbejött idő mintegy előkészítől szolgálván a bekövetkező szomorú tudósítás vételére, azt talán könnyebben elviselhetővé teendő. Miután ezt megváltoztatni nincs tehetségünkben, adja a mindenhát, így legyen. Bárha Józának aug. havában irrt levélét még azon hónap 24-én mind én, mind kedves leányom megkaptuk, mire másnap azonnal válaszoltam is, melynek tovább küldésére t. uraságodat voltam bátor felkérni, szinte nem tudom magamnak okát kimagyarázni, hogy reá mai napig válasz nem érkezett, midőn ha számba veszem azt, hogy Küstendzsérről Bukarestig 13 nap, Bukaresttől pedig Temesváron át Váradig 4 nap és így összesen 17 nap kívántatott a postabélyegek bizonyítása szerint, a levél eddigi jövetelére, ugy a várt válasznak az előbbi számítás szerint, ha ugyan levelem Józán hon talála, vagy valami baja nincs, sept. 18-a körül meg lehetett volna érkezni. Azonban kénytelen vagyok ellsmerni azt, hogy ha levele Bukaresten és Kolozsváron átjött, ennekeltőte rendszeren 9 vagy 10 nap volt szükség az idáig jövetelre, megeshetik, hogy a postahivatal mostan is a talán utban levő leveletem így küldheti s ez is lehet oka néhány napi késedelemnek, mi hogy későbbben biztosan eltávolíthataság, aláíratom kérem t. uraságodat, legyen szíves a levélre ráírni per Brassó Temesvár, minthogy ez legújabb tapasztalatom szerint leggyorsabb út. Levelemler újabb alkalmatlanságomért engedelmet kérve s ohajtván, hogy a mindenható őrizzen mindnyájunkat újabb szerencsétlenségtől, illő tisztelettel maradtam aláíratom szolgálja.

Somogyi Dániel.

(Folyt. köv.)

ellen. De ezek két üteget toltak előre és elrejtették a bokrok közé. A török lovasságot tüzéségi sortűz fogadta, de az nem tágitott. Csak akkor eredt futásnak, midőn az első század már teljesen fel volt konczolva. A szerbek a törököket a sánczokig üldözték, melyeket a török egy ideig védelmezett, de azután a szerbek megszállottak.

Belgrád, jul. 30. Itt nagy az ijedelem, mert még nem érkezett hír, hogy Risztics a főhadiszállásra érkezett. Határozottan hírlík, hogy Lesjanin a török tábor egy részét már két nappal ezelőtt elfoglalta, de tegnap Osman visszaszorította. White angol főcönsul két napig távol volt: hogy hol, azt nem tudni, Karzoff orosz főcönsul visszaérkezett, de nem érkezett Riszticssele; hír szerint határozott utasításokat kapott az eshető fegyverszünet tárgyában.

Románia követelései.

Azon sürgöny, melyet a román külgöy miniszter a fejedelemség külföldi ügyvivőhöz intézett, szöszzerint a következőleg hangzik:

Bukarest, jun. 16/28 1876.

Ügynök ur! A török birodalom új uralkodójának trónra lépte feljogosítja a fejedelemség kormányát azon reményre, hogy a magas porta által maig s különösen az utóbbidőkben Románia irányában követett politika módosíthatni fog s hogy ő felsége V. Murad szultán tanácsosai végre elismerendik, hogy itt a Dunán innen barátságos és őszinte nép lakik, mely élénken kívánja hogy Törökországgal való viszonyai a legelőkeltebb harmoniában és a legjobb egyetértésben maradjanak.

A fejedelmi kormány annál inkább hajlandó e reményt táplálni, mivel egy pillanatig sem ingadozott a Dunán túl folyó események iránt a legszorosabb semlegességet megőrizni s anyagi áldozatot is hozni, hogy az egész román partvidéket szigoruan őriztesse s a fölkelés segélyzésére a bandák alakulását, fegyverek átvitelét megakadályozza.

A nehézségek, melyekkel a fejedelmi kormány ez irányban találkozott, roppant nagyok: a Duna számos partszélei s a nagyobb városaink közepén is lakó bolgár népesség miatt s nehézségeket még növelte az, hogy a választások előestéjén voltunk, s a bolgároknak ezrei bírnak politikai jogokkal Romániában.

Tekintet nélkül erre mindig megtartatnak azon kötelezettségek, melyeket ő felsége a fejedelem kormányja maga és a védhatalmak iránt elvállalt, s melyeket itt megújítani nincs ok; a magas porta megtalálta ennek bizonyítékát azon tényben, hogy Románia, melynek a vaskaputól a fekete tengerig 300 órányinál hosszabb határa van, ezt őri és fűdözi.

Törökország iránti correct és loyális magunktartását ép oly kevéssé ismerhetik félre Konstantinápolyban, mint a küldvaroknál.

Törökország belső nehézségeinek figyelembe vétele mellett is hitte a fejedelmi kormány, hogy a magas porta nem fogja elmulasztani a béke és nyugalom általunk adott zálogait valódi értékök szerint megbecsülni, s hogy így az első leend, ki elkerül minden félreértést és vitát, melyek jó viszonyainkat zavarhatnák.

Nem kevésbé voltunk hajlandók hinni, az újabbban napfényre jött bizonyos symptomák után, hogy a török kormány a kevéssé jókarakteru rendszert, melyet az előbbi kormány irántunk követett, nem akarja folytatni. Csaknem az volt a látszat, hogy inkább ad időnként engedményeket annak, ki zavaragást támaszt, mint azoknak, kik őt ettől megkímélték. Így egy jun. 8-áról kelt hivatalos jegyzékben a konstantinápolyi miniszterium a románokat „ottoman alattvalóknak” nevezte. Ügynökünk helyzete Konstantinápolyban a legkevésbé sincs szabályozva. Még a trónváltásról sem értesítették hivatalosan, sőt meg sem hívták, hogy az új szultánnak szerencse kívánatait átadja.

Jogaink, érdekeink, hazánk iránti köteleességünk azon parancsoló kötelezettséget ruházzák ránk, hogy panaszaikat, kívánalmainkat formulázzuk, s mindent elkövessünk a megoldás elérésére. Ön ügynök ur az első lesz, ki elismeri, hogy a statusquo további fenntartása csak zavarán az jó viszonyokat, melyeket a fejedelmi kormány a magas porta iránt fenntartani magának köteleességévé tett. Tehát, hogy a mindkét országra sajnálatos következmények elkerültesének, praecisirova itt a kérdéseket, melyek már sok év óta függőben vannak, s melyeknek azonnal való megoldása Romániát a legnagyobb mértékben érdekli.

A kérdések a következők:

1. A román állam individualitásának és historiai nevének elismerése.
2. Románia képviselőjének a diplomatiái karba fölvétele.
3. A Törökországban letelepült román alattvalók helyzetének a többi idegen alattvalók helyzeté szerinti szabályozása s a román ügynököknek a nemzetbeliek fölötti törvényhatóságának elismerése.
4. A román terület sérthetetlensége s a dunai szigetek új elhatárolása.
5. Törökországgal kereskedelmi, kiszolgálási, posta és távirati szerződések kötése.

6. A román utlevél elismerése s hogy a török konsul tartózkodjék a külföldön azon ügyekbe avatkozni, melyek Romániát illetik.

7. A Románia és Törökország közti határnak a Duna torkolatoknál megállapítása, melynek alapjául a folyó főágának völgye veendő.

Látja a felsoroltakból ügynök ur, hogy kéréseink ép oly mérsékelték mint jogosak és méltányosok; s mind a mellett, a különböző török miniszterek sokszor tett ígéretei dacára, e kérdések egyike sem oldatott meg méltányosan, mit pedig elvárni jogunk volt.

Be fogja látni, ügynök ur, hogy ha a dolgok ilyenén állása, a végtelenségig fog tartani, az a Románia és Törökország között fenforgó viszonyok természetét — ismétlem — teljesen megváltoztatja, és hogy, eltekintve szilárd akaratunktól, mely az, hogy a konstantinápolyi kormányval a teljes egyetértés fenntartassék, kényszerülve lennénk, más állást elfoglalni, mint azt, melyet mai napig követtünk, ez aztán talán majd meg fogja nekünk azt szerezni, a mit a legszívesebben magatartással nem érthettünk el.

Elhatároztam, ügynök ur, hogy legközelebb közvetlen lépéseket teendek a magas portánál s kölcsönös érdekeinknek megfelelőleg kérni fogom tőle a fentirt kérdések megoldását.

De mielőtt az utra térnék, ohajtom magamnak biztosítani jóakaratu támogatását azon kormányának, melyhez önnök megbízatása szól.

Igy tehát arra kérem ügynök urat, hogy a . . . kormányt egészen bizalmas uton értesítse minden a fentemlített kérdésekről. Melékelt emlékiratomban meg fogja ön találni azon kimerítően kifejtett indokokat, melyek a mi oly jogos és alapos követeléseink mellett szólnak.

Miután a . . . kormánytól adott tanácsokat követtük; miután kívánataira semlegeségünk által a porta irányában békés és loyális politikát folytattunk, miután egy hosszúra nyúló határvonalat a bolgár fölkelés beütései ellen biztosítottunk: reményljük, hogy ama kabinet hatalmas támaszát nekünk megadandja, hogy így a szultán miniszterei Románia irányában méltányosabb és mindkét állam érdekeinek megfelelőbb politikát kövessenek.

Franciaország a keleti kérdés által úgy látszik közvetlenül van érdekelve. Mint Párisból jelentik, Chanzy tábornok Párisba utazásának tulajdonképeni oka abban keresendő, hogy Algierban, a hol a muzulmánok a „szent háború” érdekében nagy propagandát csinálnak, hatalmas izgalom uralkodik; úgy, hogy általános fölkeléstől lehet tartani.

Chanzy tábornok szükségesnek látta, a francia gyarmatbeli ügyek mikénti állásáról a kormányt szóbelileg tudósítani, és kieszközölte, hogy itt egészen rendkívüli rendszabályok alkalmaztassanak.

A hadügymin. meghagyta, hogy intézkedések tétessenek, mikép 50,000 ember azonnal Algierba küldetnessék erősítésül és egy tábornok főnököt nevezett ki, ki haladéktalanul Marsillesbe utazzék, s ott a további rendelkezet bevárja.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” szerint az osztrák Duna-gőzhajózási társaság háborut üzen nekünk. Az új magyar kereskedelmi törvénynek a külföldi részvénytársaságokra vonatkozó intézkedései kiterjednek a Dunagőzhajózási társaságra is. A társaság köteles lett volna a törvény kívánatainak már f. évi július 1-ére megfelelni, de haladékat kért jul. 30-ig, s azt meg is nyerte. E haladékat azonban a társaság arra használta, hogy magát az osztrák kereskedelmi miniszterium védelme alá helyezze, a magyar kormány követelései ellenében. Az „Ellenőr” reméli, hogy az osztrák kereskedelmi miniszterium a kért segedelemre nézve illetéktelennek fogja magát nyilatkoztatni a Dunagőzhajózási társasággal szemben, bár mint bizassa is a bécsi sajtó a beavatkozásra. A magyar kormány pedig a lehelyesebben cselekszik, ha a társasággal minden további parlamentirozást megszüntet s az adott határidő lejárván, a szentesített törvényt, melytől semmi esetre sem térhet el, végrehajtja.

A „Pesti Napló” azt hiszi, hogy ma nem találhat Midhat pasa a maga erőlyének üdvösebb tért, mintha az ozman népességet a török birodalom minden zugában harczra s áldozatkészségre lelkesíti, és ha Törökország összes erejét úgy szervezi, hogy Abdul Kerimnek minél rövidebb idő alatt újabb katonai tömegeket szállít. A reform a közeli jövőnek, de mégis csak a jövőnek feladata; ma a török birodalom létéért való harcz a feladat. Ez elől minden egyéb érdeknek háttérbe kell vonulni. A haderőnek fokozása tehát az egyedüli hálás feladat, melynek a török államférfiak egész erőlyüket szentelhetik; és ha Abdul Hamid harcias természetű miniszterei nek tevékenységét tulajdonlag amaz irányba tereli, akkor nemcsak Törökország, de a béke barátai is örvendeni fognak a szultán trónján beállott változásnak.

A „Kelet Népe” azon véleményben van,

hogy a bécsi hivatalos kör nincsenek megelégedve a magyar sajtó magatartásával a jelen külügyi bonyodalmakka szemben. Rosz néven veszik, hogy nem viseltnek feltétlen bizalommal a külügyminiszer politikájá iránt. Ünnepelesen tiltakozik a n felfogás ellen, mintha a magyar sajtó magatartása bárkinek okot szolgáltatna arra, hogy a monarchia neutralitásának őszinteségét kétségbe vonja. A magyar közvélemény határozottan békés irányban s a magyar sajtó csak ena békés iránynak hűdol. Hogy a külügyi hivatal eljárása kritika tárgyát képezi, ez szabad stó mellett természetes. De ki meri mondar az egész magyar sajtóról, hogy a mennyiben kritika gyakoroltatott, annak czélját mindei a béke fenntartásának legbiztosabb módja lepte. Ily kritikát nem lehet azzal gyanusítani, mintha a monarchiát ellenséges actióba karná sodorni. A jövőt a titok áthatlan leplefedi. Meglehet sikerül megmenteni a béke dásait a monarchia népei számára. De ha ez nem sikerülne, azt az egyet előre biztosan tud, hogy e vész fordulatnak okozója nem a magyar sajtó, nem a magyar közvélemény len.

BELFÖLD.

Gyulaféhevártt, 1876. július hó.
(Egy méltatlannal rágalmazó egyén érdekében.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az általunk igen tztelt „Kelet” 164. számában közölt azon hír, hogy a minden jóra való hazafi előtt köztiszteltben álló „Pap Ágoston a törvénysz. elé állították sat.” igen kellemetlenül lepett meg sokunkat, mivel a hirt hozó által idézett „Ibina” is csak azt írja, hogy Pap Ágoston ellen feladás történt a gy.-féhérvári kir. törvényszékhez és a n. mélt. vall. és közköztáti m. kir. miniszteriumhoz azon elavult számlási ügyben, melyben a balázsfalvi érsek elhítte, pápa ő szentségének apellatorium forum, pedig fölmentette ft. Pap Ágoston urat.

Fentartjuk magunkk, hogy egy más alkalommal megismertessük azon nemtelen indokokat, melyek most is éidőzték az 1861-ben kezdett és 1864-ben fejezett ügynek fel-elevenítését, most csak figlemezteni kívánjuk a t. Szerkesztő urat, hogy az „Albina” úgy tünteti fel Pap Ágoston ut, mint a m. kormány tányérnyalóját, ki mit a román népnek elfajultja, a magyar koránynak czimborául ajánlkozott, hogy nekie szólatot tegyen; annyit is megsughatunk, hogy az „Albina”-ban híresztelt feladás idevaló gkath. káplán Sztóján Ábrahám által tétete. — Arról is van tudomásunk, hogy a főt. hp. Ágoston ur ellen szórt tenditíus és szakszeru cikkek, valamint az ellenejt tett fedások is egy és ugyanazon forrásból eredne.

A kik, midőn jelen bránk felvételért kérjük, megkülönböztetett sztelettel vagyunk a tekintetes Szerkesz urnak

tisztelő honfitársaitöbbek nevében:

Roca Miklós,

Mutyán György.

Az esküdtszk. előtt.

(Szöcs Márton, Ugronhábor ellen.)

Kolozsvártt, 376. jul. 30.

(Végo)

E kifejezésekben, a vlevél szerint, vádló oly tettekkel volt vádolt által a nyilvánosság egyik közegében gyanútva, mely tettek, ba csak némileg is igazok ennének: őt (Szöcs Márton) nemcsak hivatalát, de sőt becsületét is alkalmask lenné megfosztani. Ugy de, mindaz, a mit Ugron ezikkben róla állit, teljesen valótlan, a mit ezt igazolhatja épen kérdéses bagyatkéi ésrimnalis ügy aktáival s bizonyíthatja tanuul.

E közleményben Ugron által ellene elkövetett becsületsértés miatt őri tehát Ugront elmarasztalni becsületsértésivetésben.

A vádlóval felolvasásután elnök felszólitja Sebestyén Mihály ügyés, hogy nyilatkozzék vádolttnak a tanukihallgatási jegyzőkönyvek felolvasására vonatkozó imént tett kérélmé fölött.

E felhívás következtén Sebestyén M. kir. ügyész, elég csodálatos módon! — a tanukihallgatási jegyzőkönyvet felolvasása ellen nyilatkozik: mert szerinte ok mit sem tartalmaznak ugyan, a mi képseltjére nézve com-promitáló és hátrányos lehele, miután a kihallgatott tanuk sem mondanak egyebet, mint hogy vádló pusztá érintkezésben állott az oláh-falvi előjárók némelyikével, melyek utána azonban az esküdtszéki tárgyal. egészen szóbeli, vádolttnak pedig jogában lott, kihallgatott tanuinak a tárgyalásra leedő megidézését kérélmezni, ezt azonban elmulasztotta s ezáltal hallgatag lemondott azok: e tárgyalásukor ujalogok kihallgatásáról: enl fogva kérélmét nem tartja megengedhetőnek s kéri a bíróságot, hogy azt tagadja meg.

Erre a bíróság ismét isszavonul s néhány percnyi tanácskozás után elnök enunciól

határát, mely szerint vádlott kérelme megtagadtik s a tanúhallgatási jegyzőkönyvek nem vastatnak fel, miután vádlott tanúinak megírását a tárgyalásra a maga idejében nem kérte vallomásaikat pedig a sajtótörvény értelmén, — mely csak szóbeli tárgyalást enged, — nem olvashatók fel.

Ilyen előzmények után végre a vád- és védőbűnök meghallgatására került a sor.

Sebestyén Mihály kir. ügyésznek a vádlóval nem volt kevéssé mondanivalója van. S csak két örölményre akarja különösen felhívni az esküek figyelmét.

Az egyik az, hogy mi a kir. ügyésznek határára a bűnvádi vizsgálatok? Nem egyéb, mint sürgetés. Nős, ezt Szócs M. kérdéses oláhfi ügyben megtette számtalanszor szóval is, írásban is; s hogy még sem dől el egy évig az ügy: ezért ő (Sz. M.) annál kevésbbé vádolható, mert annak a sikkasztási büntetnek földelítése és elítélhetése a hagyatékai árástól függött, mely időközben szintén folytatban volt.

Másik megjegyzése arra vonatkozik, hogy vádló hírlapi közleménye szerint, képviselte az „elitlagos” vádlottakat „czimborált” volna. Itt ő tagadja; s ha érintkezett is: ez még em volt „czimborálás”. S itt figyelmezteti a vádló esküdeket arra, hogy kit lehet törvény szerint vádlottnak tekinteni; azt, aki ellenőrs gyanúval forognak fenn valamely büntet való vád-emelésre. Ugye, kérdéses esetben nem lehetett ilyes „vádlottokról” szólan, miután vádlott által kérték ezekben ventitit crimális ügy akkoron még csak az elővizsgálat stadiumában állott, s így még senki, tehát az oláhifalusi előjáróság tagjai sem lehetett akármilyen büntetelt is vádolva; követhetleg lehetetlenség volt, hogy vádló olyankal czimborált vagy csak érintkezett legyen, akik vádolva lettek volna.

Ivathozik arra is, hogy ha a kir. ügyészek büntetése kiderítésénél s illetőleg elítélésénél fontos szerepet játszanak is mint köztársadók de azért nincsenek annyira elzárva emberseiktől, hogy mindenkitől elzárkózzanak, szelzárkózzanak plane akkor s olyanaktól, ki még „jogosan vádlottaknak” sem tekinthet.

nincsenek elzárva másfelől s nem lehetnek a védelemtől, melyet oly súlyos becsületsértés szemben, mint a fennfoglalt is mindeki talál az esküdszéki intézményben.

Érti tehát vádlottat a becsületsértésben védekező kimondani; itt különösen appellál a kolozsvári esküdszékre, mely eddig még egyszer s a ruondott bűnös s épen azért az intézménybe vetett közbizalom megingatására vezetne, a jelen frappans esetben is abszolutióra szól az esküdt urak! „verdik”-je.

meglehetős non-chalanceszal s minden melegs, minden meggyőző érvelés nélkül előadott beszéd után, a vádlott Ugron Gábor ragadja meg a szót s legelőbb is egy phrasiszal keli plaidoyerját.

az esküdszéki helyzetét ugyanis úgy fogja, mint ha azzal, lefűggyönyözött szobától állának azót a feladattal, hogy ott az gazdaságot keressék s találják meg, ott, abban a sötét szobában, melynek függönyei mintházszándékosan le voltak a feszve.

eddig ha világosság hatolhatna be; ha a függönyök felemeltetnének: akkor azonnal fölisminék az elrejteti célzott igazságot s fölmentek őt.

jólag hangsúlyozza, hogy mind a vizsgálat folyamában, mind jelen tárgyalásnál a jegyzőkönyvek felolvasásának megtagadása által ugszóva megfosztott állítása igazolásától s így védelmétől. Pedig ha ez nem történt volna: igazolta volna, hogy kérdéses közményben ő egy oly visszaélést hozott a nyíránosság, a közlemény itélészeké elé, mely indaszt elítéli, kik résztvettek benne. Meggyőző lehetnének az esküdek, hogy vádlottigenis nyílt helyen összejötte s mulatott olyan gyénekek, kik mint az oláhfi előjáróság tagjai a Lakatos J. hagyatékai ügyében elkövezt sikkasztási ügyben erősen compromittáltak voltak, sőt a vizsgálat is meg volt indítván. Meggyőző lehetnének, hogy a vádló, mint kir. ügyésznek a vádlottakkal va eme cimborálása következtében épen egy év mi sem történt a crimális vizsgálatbanamiat ez különben vádló képviselőjének kimeréseként is tény. S meggyőződnének arról is végül, hogy midőn ő (vádlott) ezikkén azt állította, hogy vádló nyílt helyeken vádlottakkal összejött, velők mulatott s magateltta: mind csak a tiszta tényeket regisztrált.

y körülmények mellett tehát annál inkább, sőt kötelessége volt vádló tetteit nyilvánosságra hozni, mivel előgre is a független ajtónak, mint a közvélemény és nyilvánosság organumának kötelessége védelmezni a vizsgálások ellen azokat, kik nem tudják vagy nem merik önmagukat védni; s kötelessége alyival is inkább, mivel igazságszolgáltatásunk s bíróságaink ellenőrzése a mai viszonyok között csaknem egyedül a sajtó feladatává válni különösen szemben azzal a testületi szellemmel, mely a bíróságok keblében kifejtett.

Nem akar vádló képviselője abbéli distinctiónak elemzésébe bocsátkozni, hogy mi az ügyészek hatásköre s hogy kit lehet a törvény szerint vádlottnak tekinteni vagy nevezni. Hanem ehelyett utal arra, hogy a közhivatalnok jóhírnevének olyannak kell lennie, mint a Coesar nevének: nem elég, hogy szenttelen legyen, hanem az ellenkezőnek még látszatát sem szabad megtűnie nevének.

Végre azonban a fennfoglalt esetben a becsületsértés tárgyi tényálladéka is egészen hiányzik, amennyiben Szócs M. alól áll azon a nívoun, — multját tekintve, — hogy becsületsértés sérelmet szenvedhetne. Ennek illusztrálására felolvas néhány gombán sárt pasust a „Kolozsvári Közlöny” 1872-i és „M. Polgár” 1874-i két számából, melyek egy közte és Szócs M. között folyt hírlapi polemikában Ugron által vádlóknak szemébe dobattak, anélkül hogy azokért vádló volna elégtételt szerzett volna, (mint Ugron G. ur állította, de nem bizonyítá). Pedig ezek olyan sértő kifejezések, hogy önértés, jellemes ember megtorlatlanul nem dugta volna zsebre. Illusztrálja továbbá azzal, hogy vádló ugyancsak f. év elején sajtópert akart indítani br. Orbán Balázs országgyűlési képviselő ellen is; de az országgyűlés Molnár A. előadó indítványára vádló kiadási kérelmében s illetőleg sajtópertében ép abból az indokból, hogy vádló az ellene intézett leguylasabb becsületsértéseket szónékl kzebedugta, br. Orbán B. ellen zaklatást látván, a kiadást megtagadta.

Ilyen vádlóval szemben tehát ő sem követhetett el kérdéses tények (?) közzététele által becsületsértést, annak nem lehet tárgyi tényálladéka.

Ezek után kéri tehát fölmentését, annyival is inkább, mert ha most őt elítélik: akkor ez egyjelentőségű lesz azzal, hogy lemondanak a nyilvánosságról, lemondanak a visszaéléseknek ellenőrzéséről és a sajtó általi megbélyegzéséről; és lemondanak a védtelenek, az elnyomottak, a gyávák, a tehetetlenek jódelmérlől!

E meglehetős pathetikus hangon tartott s phrasisoktól duzzadó védelem után aztán az esküdszéki, a replikát és duplikát is meghallgatva, re qua bene gesta azzal hogy audita visszavonult s alig 10 percnyi szünet után kimondia egész „meggyőződésből” azt az ítéletet, mely vádlottat a becsületsértési vád alól fölmentette, a mint ezt már jelez tük is.

Ez a tárgyalás olyan jelenségeket hozott felszínre, melyek legalább is megérdemlik a hosszabb és behatóbb reflexiót az esküdszéki intézmény feladatai, jelentősége, értéke és tulajdonképi czélja felett. Mert a nélkül, hogy egyik fél mellett állást foglalnánk, annyit constatalálni vélünk, hogy a tárgyalosság szempontjából tekintve az ügyet, tárgyalosságából, mely nem pusztá föltételek és phrasisok, hanem csakisubjectív bizonyítékok és adatok után indul, aligha lehetett volna az ügyet teljes lelkiismeretességgel annyira tisztázottnak tekinteni, hogy annak alapján „meggyőződésből” lehessen ítéletet meríteni akár pro, akár contra!!!

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Budapest aug. 1. 11 ó. 20 p. d. e.

Érkezett, aug. 1. 12 ó. 12 p. d. e.

Oroszország a béke érdekében hivatalos közbenjárását felajánlotta, a belgrádi orosz consul ugyanis a szerb főhadiszállásra ment tudtalanul Milánnak, hogy Oroszország pártolja méltányos feltételek alatt a kiegyezést a portával.

Fadejeff tábornok Belgrádba váratik.

Néhány napig ugyancsak Belgrádban volt Kállay Béni s innen speciális megbízással Konstantinápolyba ment. Osmailoff ezredes Oroszországban kétszáz tiszte fogadott fel a szerb hadsereg számára. A montenegróiak által elfogott Osmán basa harmincz nizzammal Cetinijébe vitetett. Az esetek közt vannak Selim basa, Kursid bey, Hussein és Hadje Nour agák.

Muktár basa két zászlóaljjal Bilekből Trebinjébe menekült, így állítják ezt a szerb kezekből jövő tudósítások.

A „Tisza” nevű gőzös lövetője Jokoviez állásától felmentetett. Muktár csapataiból 8 zászlóalj mentetett meg.

Kaszapinovics karlocazi ügyvéd Zimonyban elfogatott. Pestre hozatik, házmotózás volt nála.

A török sereg az egész vonalon megkezdte a támadást.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. augusztus 1.

— **Ujházy Ede** ur tegnap (jul. 31.) fejezte be vendégzserelését a „Falu rosszá”-ban mint Gonosz Pista. E szerepet, melyet a

pestisajtó Ujházy ur legjobb szerepei közé sorolt, a legnagyobb kíváncsisággal várta az egész közönség, minekutána Kassaiban vendégünket olyan versenytárs előzte meg színpadunkon, kinek alakítása e szerepben kétségteletlenül művészi magaslapon áll. Nős, a nélkül hogy elfoglaltsággal vádolhatnók magunkat, Ujházy ur Gonosz Pistáját nem tarthatjuk sikerült al kitűsnak: egész játéka, felfogása épen ellentéte volt annak, a mit a költő ez egyik legeredetibb népsziműi alakban megteremtett. Ujházy ur baktere egy német „Hanswurst”-hoz annyira hasonlított, mit egyik tojás a másikhoz s minden volt inkább, csak nem az a megrögzött vén akasztófiavíg, ki intrigál, csal és lop, a hol csak szerét ejtheti, e mellett azonban a legnagyobb roszhiszemiséggel hánytorgatja becsületségét; egy furfangos ezérfele raffinéria felett rendelkező faluszója, ki mindeneknek az ügyébe beledíti az orrát s mindenfelé, a hol csak teheti, elősködik; ki egész paraszt dolyfífel dísekszik „nemes” eredetével a „paraszt” Gündör Sándorral szemben; egy a gazdaságban megrögzött lélek, kinek érdes satyrája csak durva élözékben tud nyilvánulni akkor is, mikor kedélyeskedni látszik. Ez Gonosz Pista, a bakter, így teremtette meg őt Tóth Ede; az alak, ezek a jellemvonások domborodnak ki az egész szerepből. Ujházy ur azonban ezzel homlokegyenest ellentétben Gonosz Pistában egy vén bohócot mutatott be, ki expressse bojaztósodni akar, a ki szándékosan teszi magát nevétségessé, hogy másokat megnevetessen; egy „Figaro itt”, „Figaro ott”-féle alak, kiben a megatalkodott vén bakterből semmi egyéb nem volt meg, mint épen csak a szürke haj és toldott-foldott nadrág, máskülöben olyan fűrgén izgott-mozgott, olyan könnyedséggel ugrált ide s tova, mint valami 15 éves dévaj siheder. Pedig a fondorkodó, mondhatnók pedáns s azért nevétséget kellő komoly „tempózás”, egy bizonyos neme a pórias méltóságoskodásnak — mely egy elzüllött szolgálégénnyel szemben olyan önértékeskedő contemptatioval mondja: „Hogy bomlik a paraszt!” — lényeges alkateleme Gonosz Pista jellemképének, minek a játék különöségeiben (testhordozás, magatartás, beszédmódban stb.) első helyen kell kifejezést nyernie. Egyszóval, dacára Ujházy ur kiváló tehetségeinek — mely egy Knaabe Jeremiásban oly élettelses, eredeti s jellemző vonásokból tudja összeállítani alakját, — csak egyszerű, nagyon is kevés figyelemmel előállított kísérlet volt a tegnapi Gonosz Pista egy máskülöben talentumos művésztől, ki azonban e szerepet illetőleg egészen életvesztette a helyes utat. Ez ugyan egy kissé erősen hangzika fővárosi kritika ömlengéseivel szemben, melyek egekig emelték Ujházy urnak e szerepét; de még a vendég iránti udvariasság conventionalismusa sem riaszthat vissza attól, hogy szíról-szóra hiven vissza ne adjuk saját meggyőződésünket és közönségünkét, mely a legnagyobb csalódással nézte végig Ujházy ur bakterét s mely alig adott egy kis tapsban kifejezést elismerésének. Pedig hát még D. Boér Emma asszony is csak úgy aratta a tapsokat majd minden jelenete és dala után, mely utóbbiakból kettőt meg is ujrátztattak; pedig mind Boér Emma asszony, mind a közönség meg voltak kölönösen győződve, hogy az a taps nem annyira a szép (!) dalokat illette, mint inkább a kedvencz drámai primadonnát. Végül registrálnunk kell, hogy mind a t. vendéget, mind Boér E. asszonyt és Vidor P. urat hatalmas tapsal és szép virágcsokrokkal fogadta első megjelenésükor a nagyszámu közönség.

— **Az iparos egylet** vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. melyen az igazgató választmány jóváhagyás végett előterjesztette a piacszori ház megvételének ügyét. Ez alkalommal fel lön említve, hogy nevezett ház homlokzatának ujja alakítására helybeli iparos t. Kirmayer Károly ur 1000 frtot adományozott, melyet a közgyűlés lelkesült éljennel fogadott s míg e nagylelkű adományozást jegyzőkönyvileg megörökíteni határozták, addig hála kifejezésül az adományozó urat tiszteletbeli tagjának megválasztotta. És valóban öröm volt látni, a mint iparosaink a jó példa által lelkesültek, így például Bakk Lajos ur a tervezetben 100 frttal feltett kaput, Walter Károly ur az új szállás termineinek festését és Hatoschek Antal ur egy csinos mosdó medencze felállítását saját költségükön szívesek voltak felajánlani, s ha e lelkesültség, — a mint illő is volna már egyszer — minden egyes iparosban felébredne, hogy tehetsége szerint igyekeznek, bármi kis áldozatot hozni az egylet javára, akkor az egylet, mely jövőre hivatva van az élvezetnyújtás mellett az iparos osztály szellemi érdekei megvédése és elősegelésére, rövid idő alatt közvetlen az iparos osztály s közvetve az egész társadalomra nézve egy jótékony intézet nőné ki magát, akkor az egylet, a kor igényeinek megfelelő berendezése levén, alkalmas helylővé válnék a társadalom különböző osztályainak közeledésére, mi által isnét maguk ez osztályok nyernének. Félre tehát a kiselkűséggel s tartsa minden egyes iparos erkölcsi kötelességének az egylet előhaladását tényleg elősegíteni!

— **Hálátlanság** gorombasággal egyestitve. Nulla dies sine linea, a mi annyit tesz

magyarul, hogy nincs nap, mely a mi buzgó s áldozatkész intendánsunknak egy kis szeretetreméltó kellemetlenséget ne hozna. Most Locsárek György urral gyűlt meg a baja, ki valami egy évvel ezelőt első hegédűsből, bizonyos befolyás következtében karnagyságra avanzsított elő. De nemcsak meggyűlt a baja, hanem még gorombaságokat is kell zsebre raknia tőle az intendáns urnak s e mellett még perrel is fenyegeti. Az affaire röviden abból áll, hogy az igazgatóság végre belátva, hogy az operánkra kiadott összegek mindaddig kidobott pénz, míg annak vezetését szakképzett karnagyra nem bizza s engedve a közönség óhajainak, mely Jákoby urnak taval történt elbocsátásakor, is zugolódott: most — mint már írtuk is — októbertől kezdve újra engagirozta Jákoby urat az operák és nagyobbabszámú operettek vezénélésére. E mellett azonban Locsárek urat is meghagyta eddigi teljes fizetésében, mint másodkarnagyot a népsziművek és „Possé”-k dirigálására, azzal a kikötéssel, hogy miután az operát s nagyobb opereteket már most nem fogja rendezni s így eddigi teendőinek legalább felétől megmenekszik, e mellett azonban eddigi egész karmesteri fizetését megtartja: legyen szíves a nagyobb szabású operákban mint első hegédüs a karban közreműködni, miután egy első jó hegédüs hiánya eddig is nagyon érezhető volt. Ez olyan generozus s megisztelő ajánlat volt, melyet mindenki csak köszönettel fogadna. Locsárek ur azonban nevétségességgé kicsinyes ambícióból határozottan visszautasította ez ajánlatot, hivatkozva arra, hogy ő karnagyságra volt szerződve; mintha bizony derógalna egy Locsáreknek a zenekarban az első hegédüs játszani akkor, mikor színházi zenekarokban világhírű concertista művészek foglalnak helyet, (mint p. o. Pesten egy Reményi; egy Ridley K.) E visszautasítással szemben természetesen nem tehetett egyebet az intendatura, mint hogy kijelentette, miszerint minekutána L. ur, az opera és operette vezetésétől megszabadult s így eddigi teendőinek legfontosabb s legnagyobb része elesett: aránylagos levonás mellett újabb ajánlatot tett neki az igazgatóság. Erre L. ur ügyvéddel s perrel felelvén, az igazgatóságnak nem maradt egyéb hátra, mint támaszkodva a szerződés ama pontjára, hogy „ha az illetőnek működését az igazgatóság nem találja kielégítőnek, bármikor felmondhat neki,” Locsárek urnak felmondott. S mit tesz erre L. ur? Levelet intéz az intendáns urhoz, melyben kijelentvén, hogy a felmondást nem veszi tudomásul, egyuttal rágalomnak (sic) deklarálja azt, hogy az ő működése ne lett volna kielégítő! Ilyes goromba hálátlansággal nem is kell commentár. Az egész közönség tudja, hogy L. ur karmesterkedése óta nem volt egyetlen egy valamirevaló tiszteséges operai előadás, a mi egyelőre az ő érdeme volt. Bizony eddig is botrány volt, hogy L. ur kezére bízott a zenekar vezetése, mert egyéni működés után őt állunk, hogy az operai előadások elvesztették minden hitelüket. A mi a pert illeti, tessék csak megindítani, mert mérget veszünk rá, hogy L. ur megfizeti a perköltiséget mind az igazgatóságnak, mind saját ügyvédjének, ha ugyan kap egyet, a ki ügyével renomméját tönkre akarja tenni.

— **Halmi F. ur.** a nemzeti színház jeles salon színe és a kolozsvári színháznak ezelőtt néhány évvel szintén tagja, tegnap Kolozsvárra érkezett s már ma megkezdí vendégszerelését „Delilá”-ban. Kíváncsiak vagyunk rá, hogy mennyit halad Halmi ur azóta, hogy a kolozsvári színpadot elhagyta.

— **Nagymérvű lopás.** B. Bánffy Ádám választói birtokáról szombatról vasárnapra viráddalag ismeretlen tettes mintegy három ezer forint értékű ezüstneműt lopott el. A tolvaj az ebédő ablaka alá egy épen kézalatt levő asztalt és erre széket helyezett, innen felfeszítette az ablakot s a szobába hatolva, a nagyobb ezüst szereket, gyertyatartókat, edényeket és egy fegyvert összeszedvén, becses terhével nyom nélkül eltűnt. Az ezüstneműek egy része A. B. jeggyel és koronával, más része a Wesselenyiek és Bánfiak czimerével van bélyegezve.

— **Magyarország** és a szerbek. Mindenféle szláv lap folyvást vádol minket, hogy milyen roppant dühösen gyűlöljük mi a szerbeket s az összes szlávokat; sőt orosz lapok meg arról is tudtak mesélni, hogy kornánnyunk a szerb sympathiák elfojtása czéljából a déli vidékeken valóságos ostromállapotot tart fenn. Nős, ezzel szemben ajánljuk szlávaink figyelmébe a nagy különbséget, mely a mi eljárásunk és az Ausztriáé között van a szerb sympathiák nyilvánítását illetőleg. Mig ugyanis odaát az osztrák kormány az is megtiltja, hogy a csehek rokonszenvezők kifejezése czéljából Prágában népgyűlést tarthassanak: addig nálunk a kormány neme-ak nem tiltotta meg rokonszenvezet nyilvánítani a szerbek iránt, de sőt helybenhagyja a szerbiai sebesültek ápolására adományokat segélyt gyűjtő, Ujvidéken alakult nő-egylet alapszabályait. Ime, annyira igyekszünk mi elnyomni a szerb sympathiákat!

— **Öngyilkosság.** Vasárnap este a Margithid pesti oldalán egy nő csecsemő gyermekével a Dunába ugrott; a gyermek néhány pillanatig látható volt a vízszínen, de mire se-

gély érkezett volna, anya és gyermek a habokban eltűnt. A fiatal nő a munkás osztályhoz tartozott.

— **Lopás.** Hír szerint a pozsonyi indóházól az ottani posta pénz-szállítmányából több csomag, mintegy 20,000 frt értékkel, elveszett. A gyanu egy posta-szolgát terhel.

— **Hutflész Károlynak,** városunk egyik legkitűnőbb üzlet férfiak mai hirdetési rovatunkban foglalt értesítésére figyelemzetjük olvasóinkat. Hutflész Károly, ki üzletének soliditása folytán különben is közbecsülésnek örvendő városunkban, a lisztipar terén oly dicsekrete-méltó buzgalmat fejt ki, melyet nemcsak gazdasági érdekből sem hagyhatunk elismerés nélkül. Hatalmas malma nemcsak Kolozsvárnak, hanem Erdély nagyobb városainak is nagymennyiségű őrölt gabonával szolgál, s mint az alábbi jelentésből is kitűnik, újabbon oly módon szerelte fel e malmot, hogy a legkitűnőbb ilyenmő külföldi gépekkel is kiállja a versenyt.

— **A kaukaszus** a legújabb hírek szerint ismét visszhangzik a fegyverek zajától. E legújabb eseménynek, ha a hírek megvalósulnak, igen sokoldalú a jelentősége. A Kaukaszban 2 és fél millió keresztény mellett még 2 és fél millió mohamedán lakik. Az oroszok megtették minden lehető a keresztény elem erősítésére s a mohamedánok ellenállási erejének megtörésére. De a keresztény colonisták nem gyakorlottak a hadviselésben, s a mohamedán elem harcziás népekből áll. A cserkeszek kivándoroltak ugyan, de az abchas-ok, a tssetsencek, mingreliek, tssetsavadz-ok s más népek visszamaradtak. A Kaukaszban az oroszok általi meghódításig egy független szláv törzs is élt, a mely a chazarokig vitte vissza eredetét. Hatvan évre volt szükségök az oroszoknak, hogy leigázhassák a Kaukasz népeit. Ha a felkelés valóban komolynak bizonyul, s nagyobb dimenziókat ölt, leküzdése nagy időt fog igénybe venni. Csak a Kaukasz meghódítása után vált lehetővé Oroszország előnyomulása Közép-Ázsiában. Ez óriási területet is kizárólag mohamedánok lakják. Egy pillanat alatt lehetségesek ott a felkelések, s ottis igénybe fog vétetni Oroszország ereje. Ha megmondjuk, hogy Oroszország Közép-Ázsián akart utat törni Indiába, megérthetni, mily fontos sakk-huzást hajthat végre a véletlen vagy idegen szándék e felkelésekkel.

Kivonat a hivatalos értesítő jul. 30-diki számából.

— Száva Antalnak Haray Ferencz elleni ügyében ez utóbbinak 2056 frtra becsült csikszögődi ingatlanai augusztus 26-án elárvereztetnek.

— Mihály Sándornak Jáni József elleni ügyében ez utóbbinak 1608 frtra becsült lisznyói ingatlanai augusztus 26-dikán elárvereztetnek.

— Merza Kajetánnak, Kálmán István és Samuel elleni ügyében, ez utóbbiaknak 727 forint 43 krajczárja becsült kolozsvári ingatlanai október tizedikén el fognak adatni.

— Dr. Müller Mórnak, mint Zapperl Adolf engedményesének br. Nopcsa László csődtömege ellen fennforgó ügyben, a Bémi uradalmat jelzőlogilag terheiről 200.000 forint követelés elárverezése szeptember 30-án lesz.

— Farkas Lászlónak Brünö Miklós és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 446 frtra becsült kolozsvári ingatlanai aug. 17-én eladhatnak.

— Az orláthi első erdélyi gypaju készítő társulatnak ingatlan javai felett a csőd megnyitott.

— A n.-ági r. c. elemi tanodánál ürességen levő tanítói állomásra pályázat van hirdetve.

Jutalomjáték.

NYÁRI SZÍNHÁZ
Bérlet szünet.
Kolozsvárt, szerda, augusztus 2-án 1876.

Zajonghy Elemér ur. a budapesti nemzeti színház tagja vendégfellépéül és jutalomjátékaul:

először:

Nyomoruság a korsóban.

Enekes bohózat 5 képbén.

Kezdeté fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

Távirati tudósítás a bécsi tüzsdéről.

Julius 31-én 5% Metaliques 65,75 frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 63,90 frt. 1860 iki államkölcsön 112,80 Bankrésztvények 8,57 Hitelrésztvények 143.— London 124,80 Ezüst 10125 Cs. kir. arany 5,29 — Napoleon'or 9,92 — 100 mark német értékű 62,25

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.— Temesi 72,50. Erdélyi 73,50. Horvátország

Felelős szerkesztő: Bekésy Károly.

VONALZOTT-KÖNYVEK, papir-, író- és rajz-szerek ERDÉLYBEN legjutányosabban vásárolhatók

P O L C Z A L B E R T

ezelőtt Stein János papir-kereskedésében Kolozsvártt.

Ismét eladók tömeges vásárlásnál a lehető legnagyobb kedvezményben részesülnek.

(313)

Pályázati hirdetmény.

(1-3)

A torozskói községi leány iskola tanítónői állomására 300 frt. évi fizetés, 50 frt. helyi pótlék s szabadlakás élvezete mellett pályázat hirdetettik, felhívattak ezen állomást elnyerni ohajtók — hogy tanképesítettségüket, különösen a női munkákban jártasságokat igazoló okmányaitat **f. évi szeptember-hó 15-ig**, alóírt iskolaszéki elnökhöz küldjék be.

Kelt Torozskó, 1876. július 29-kén.

KORONKA ANTAL, torozskói lelkész.

Jelentés

HUTFLESZ KÁROLY gőzhengermalmáról Kolozsvárt.

Mint hogy gőzmalmi őrleményeim, minden oldalról elismert jóságuk által, oly kelendőségnek örvendenek, hogy eddigelé a tetemes megrendeléseknek teljesíteni képtelen voltam, indítatva éreztem magam, költségeket nem tekintve, gőzmalmomat a mai igényeknek megfelelőleg nagyobbitani, és ezen alkalommal egészen új, a legjobb szerkesztés szerint készített és szabadalmazott

Pullmann-féle gabonatisztító gépekkel

és az elismert és szabadalmazott

Wegmann-féle hengerekkel

szereztem fel, mely nagyobbítás és új berendezés által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy t. cz. vevőim bármily nagy megrendeléseiknek teljesen megfelelhetek.

A Pullmann-féle gabonatisztító gépek által a buza minden idegen magtól tökéletesen megtisztítva jut őrlés alá, mi által már eddig is elismert liszteim most még sokkal kitűnőbbek; a Wegmann-féle hengerek pedig, melyek fennállások óta világhírűvé váltak, azon előnnyel bírnak, hogy liszteim most nemcsak erősebbek és a sütéshez használhatóbbak, hanem **sokkal fehérebbek** is.

A t. közönségnek annál is inkább remélem megelégedését megnyerni, mintán liszteim csak is sulyos és tiszta tűzából készítve, erőre és jóságra nézve más őrleményeknél semmivel hátrább nem állanak, de az árak olcsóságára nézve, bármely kkel versenyezhetnek.

Liszteim számozása most a pesti malmok szerint 00-tól 9-ig van berendezve. Igen becses megrendeléseit kérve, azok legpontosabb teljesítéséről már előre is biztosítom és jegyzek

HUTFLESZ KÁROLY.

(315)

Weiner Mór

(1-1)

bádogos és gőzréznyomó. Budapest bálványuteza 9. szám, kiűntetett az iparegyesület dísz éremével. Felhívom a t. cz. bádogos urakat, szükségleteiket ugymint kész munkákat és akármily féle druckos munkákat nálam rendelni, biztosítom a legzebb kidolgozás és jutányos árákról.

Különösen figyelmeztetem a pontosan kidolgozott **Liter-mértékekre.**

Tűz ellen biztos gazdasági Petroleum-lámpa szélvész ellen . 2 frt 50 kr.

➡ Árjegyzékkel kívánatra szolgálók. ➡

(96)

Beküldetett.

(10-*)

Matico-kupakok Crimauff és társától.

Az orvos gyakran nem tudja, miről gyógyszernek adjon előnyt folyások gyógyításánál: a kopair-balzsam egyike a legjobbaknak, hanem folyadékként, a mint a kocsonyánemű tokokban kapható, ingerli a gyomrot s a beleket, émelygést, undort és hányást okoz. Crimauff és társa növényi matico-kupakjai nem bírnak e hátrányokkal; gyorsan hatnak, nem alkalmatlankodnak a gyomornak és nyelk- (a gabona tápanyaga) lemezük csak a gyomorban olvad fel, s a gyógyszer összekötötésbe teszi a hűdcsatornákkal. A hatást végül lényegesen emeli a vele egybekötött égeny-olaj a matico-leveleiből, melyeket az indiaiak hűdcs-folyások ellen századok óta sikerrel használnak

Éppen most jelent meg

s STEIN JANOS könyvkereskedésében Kolozsvárt

k a p h a t ó:

CSATATÉRKÉPEK

a keleti háboru szinteréről

25 krtól 1 frtíg,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, montenegróiak s felkelők)

tuczetje 10 kr. darabja 1 kr.

A tűzoltás Kolozsvárt.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt érdeklődő közönség számára.

C. D. Magirus és L. Jung tán

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta **Bartha János,**

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvári önkéntes tűzoltók orvosa.

➡ Ára 50 kr. Postán küldve 51 kr. ➡

Az új cselédtörvény.

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI

viszony szabályozásáról,

a gazdasági munkásokról és a napsámosokról.

Ára fűzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

Távirdai gép- és kapcsolstan.

A posta- és távirda intézetnél alkalmazottá használatára.

50 kömetszetű ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távirdatiszt. Ára fűzve 1 ft 60 kr.

MÉRÉ PAUL NA

REGÉNY LEVELEKBEN.

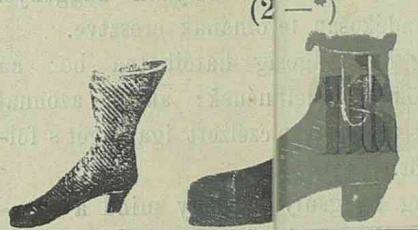
Irta Cherbuliez Victor. Fordította Julia.

A két kötet ára 2 frt.

(143)

A legnagyobb kalap és czipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda” alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és **jutányos árban.**

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható díszárú, szokatlan **olcsó árban.**

FRANCZIA és BÉCSI SZODAVIZ készítő gépek $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtíg.

Az üzlet régi nagyszerűsége nem változott!